

Dosarul nr. 2ra-740/21

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (jud. C. Prisacari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. E. Grumeza, A. Rotaru, St. Procopciuc)

ÎNCHEIERE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Mihail Ilco, reprezentat de
avocatul Igor Țurcanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Ilco
împotriva lui Mihail Ilco și Anei Ilco cu privire la declararea nulității actului juridic
și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 28 mai 2019, Veronica Ilco a depus cerere de chemare în judecată împotriva
lui Mihail Ilco și Anei Ilco, solicitând declararea ca fiind nul contractul de vânzare-
cumpărare, încheiat la 15 martie 2018 între Mihail Ilco și Ana Ilco, a automobilului
de model „Ford Fusion”, număr de înmatriculare HOA XXXXX, încasarea
cheltuielilor de judecată compuse din cheltuielile de asistență juridică în mărime de
3000 de lei și taxa de stat în mărime de 240 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, în data de 19 noiembrie 2000 a
fost încheiată căsătoria între ea și Mihail Ilco și la 16 iulie 2018, prin hotărâre
judecătorească, căsătoria a fost desfăcută.

Totodată, a menționat că, la adresarea în instanță cu cererea dată, pe rolul
Judecătoriei Bălți se afla cauza civilă intentată la cererea lui Mihail Ilco împotriva
sa referitor la partajul averii comune în devălmășie. În cadrul ședinței de judecată, a
stabilit că, Mihail Ilco, prealabil adresării în instanță cu cerere privind partajul averii
comune, la 15 martie 2018, în perioada când se aflau în relații de căsătorie, fără
acordul ei, a încheiat un contract de vânzare-cumpărare a automobilului, proprietate
comună în devălmășie, de model „Ford Fusion”, număr de înmatriculare HOA
XXXXX, anul producerii 2008, bun mobil procurat pe banii comuni, în timpul
căsătoriei, la costul de 3000 de euro și a fost vândut către mama pârâtului contra
unei sume simbolice de 8000 de lei.

Reclamanta a precizat că, în anul 2016 au contractat un credit pentru procurarea
automobilului, care a fost achitat de ambii conform graficului stabilit. Ana Ilco,
mama lui Mihail Ilco, cunoștea cu certitudine că automobilul a fost procurat în
timpul căsătoriei, pe banii comuni și constituie avere comună în devălmășie. De
altfel, însuși Mihail Ilco, la 06 mai 2018 în cadrul convorbirii telefonice a recunoscut

că automobilul este proprietate comună în devălmășie.

Reclamanta a opinat că, actul juridic a fost încheiat între părți în rezultatul acțiunilor dolosive, pentru a nu fi supus partajului automobilul și astfel urmează a fi declarat nul.

Prin încheierea din 12 septembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, cauza civilă a fost strămutată spre examinare conform competenței, Judecătorei Edineț.

Prin încheierea din 16 decembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Central, s-a respins excepția de tardivitate, invocată de reprezentantul părților Mihail Ilco și Ana Ilco, avocatul Igor Țurcanu, la depunerea cererii de chemare în judecată de către Veronica Ilco împotriva lui Mihail Ilco și Anei Ilco cu privire la declararea nulității actului juridic și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătorei Edineț, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Ilco și s-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare, încheiat la 15 martie 2018 la SÎTCCA Edineț, între Mihail Ilco, în calitate de vânzător și Ana Ilco, în calitate de cumpărător, având ca obiect bunul mobil, vehiculul de model „Ford Fusion”, numărul de identificare XXXXXUXXXXX, numărul motorului XXXXX, fabricat în anul 2008, culoarea argintiu, numărul certificatului de înmatriculare XXXXX, numărul de înmatriculare HOA XXXXX, la prețul de 8000 de lei; s-a încasat, în mod solidar, de la Mihail Ilco și Ana Ilco în beneficiul Veronicăi Ilco cheltuielile de judecată suportate, sub forma cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3600 de lei și taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 240 de lei.

Prin decizia din 15 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Mihail Ilco și Ana Ilco și s-a menținut hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătorei Edineț, sediul Central.

În consolidarea soluției, inițial, instanța de apel referitor la respectarea procedurii de înștiințare legală a participanților la proces la judecarea apelului, a reținut că, în ședința de judecată apelanții Ilco Mihail și Ilco Ana, legal citați contra semnătură în avizul de recepție (f.d.129,130) nu s-au prezentat.

În conformitate cu dispozițiile art.102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Reprezentantul apelanților, avocatul Igor Țurcanu, în ședința de judecată nu s-a prezentat, printr-o cerere a solicitat amânarea ședinței(f.d.150-152).

Instanța de apel a respins solicitarea avocatului Țurcanu Igor privind amânarea ședinței de judecată, or, aceasta este a doua cerere înaintată de avocat privind amânarea procesului de judecată, prima fiind depusă pentru ședința din 01.12.2020 (f.d.143,144). Dispozițiile art.206 alin. (5) Cod de procedură civilă prevăd că neprezentarea în ședință de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

La fel, a menționat că avocatul Țurcanu Igor nici nu a probat că este antrenat la examinarea unor alte cauze, că ședințele s-au fixat anterior de 01.12.2020 și că acestea nu suferă amânare.

Instanța de apel a notat că, apelanții Ilco Mihail și Ilco Ana anterior au cerut amânarea ședințelor fixate pentru 06.10.2020 și 06.11.2020, din motiv că sunt ocupați, iar la 01.12.2020 și 15.12.2020 nu s-au prezentat și nici nu au anunțat motivele, or, lipsa avocatului nu lipsește persoana de dreptul de a se prezenta în ședință.

Prin urmare instanța de apel a interpretat comportamentul acestora ca o tergiversare a examinării cauzei și un abuz de drepturile procedurale, care urmează a fi curmat.

Cu referire la prevederile art.379 alin. (2) Cod de procedură civilă, în consecință, instanța de apel a considerat posibilă examinarea apelului în lipsa părților neprezente.

În fond, instanța de apel a relevat că, Ilco Mihail în timpul căsătoriei a tăinuit de la Ilco Veronica faptul înstrăinării bunului mobil proprietate comună în devălmășie - automobilul de model „Ford Fusion”, nr. de înmatriculare HOA XXXXX, prin urmare, prin prisma art.21 Codul familiei, convenția - contractul de vânzare-cumpărare din 15.03.2018, încheiată între Ilco Mihail și Ilco Ana, este nulă, fiind încheiată fără acordul coproprietarei bunului Ilco Veronica.

Totodată, instanța de apel a punctat că, din materialele cauzei și declarațiile părților s-a constatat că Ilco Mihail a înstrăinat mijlocul de transport mamei sale, Ilco Ana. Într-adevăr, legislația Republicii Moldova nu interzice încheierea actelor juridice între rude, însă în speță, părțile contractului de vânzare-cumpărare n-au respectat condițiile de valabilitate a acestuia, încheindu-l în lipsa acordului lui Veronica Ilco și pentru a evita partajul averii cu aceasta.

În concluzie, coproprietarul care invocă nulitatea actului de dispoziție asupra bunurilor proprietate comună în devălmășie trebuie să dovedească că cealaltă parte a actului de dispoziție încheiat de către unul dintre coproprietari știa sau trebuia să știe despre acordul care limitează dreptul de dispoziție, despre faptul că ceilalți coproprietari devălmași sunt împotriva încheierii actului juridic sau că nu a fost cerut acordul la înstrăinarea imobilelor.

Astfel, până la proba contrară se consideră că cel ce a încheiat actul de dispoziție asupra bunurilor proprietate comună în devălmășie cu unul din coproprietarii devălmași este de bună-credință, adică nu știa și nici nu putea să știe că coproprietarul devălmaș nu este în drept să încheie actul de dispoziție.

La acest capitol, instanța de apel a notat că, intimata/reclamanta Ilco Veronica a demonstrat prin prisma dispozițiilor art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, că Ilco Ana nu se folosește de bunul procurat, că nu are permis de conducere, care a fost scopul înstrăinării bunului, mai mult ca atât că acesta a vândut la un preț diminuat, că ultima cunoștea că feciorul său este separat de intimată și nu mai duc o viață comună, prin urmare acordul acesteia la înstrăinarea bunului nu urma a fi prezumat, ci confirmat printr-o declarație expresă.

Prin urmare, apelanta Ilco Ana la momentul procurării automobilului a cunoscut și trebuia să cunoască despre faptul că Ilco Veronica dispune de dreptul de coproprietate asupra bunului și nu există acordul său la înstrăinare.

Astfel, automobilul de model „Ford Fusion”, nr. de înmatriculare HOA-XXXXX a fost procurat la 19.05.2017 de către Ilco Mihail la prețul de 30000 lei (f.d.70), iar peste 10 luni, la 15.03.2018, bunul este vândut la prețul de 8000 lei (f.d.7). Apelanții n-au argumentat de ce automobilul a fost vândut la preț diminuat,

or, din declarațiile părții opuse se deduce că automobilul nu a fost avariat, nu a suportat careva deteriorări esențiale, cu excepția uzurii obișnuite.

În această ordine de idei, instanța de apel a relevat că, a fost dovedit interesul Veronicăi Ilco în declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 15.03.2018, încheiat între Ilco Mihail și Ilco Ana, că actul juridic a fost încheiat cu intenția de a scoate automobilul din proprietatea comună în devălmășie pentru ca ulterior să nu fie supus partajării, deci, s-a confirmat că manifestarea de voință în cazul încheierii acestui act juridic este falsă, lipsind unul din elementele definitorii ale actului juridic consfințit art.195 Codul civil, intenția de a da naștere, modifica, sau stinge drepturi și obligații civile.

La 20 martie 2021 și la 23 martie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.173, 179-181) și ulterior la 22 martie 2021 și 23 martie 2021, prin intermediul poștei (f.d.196, 202), Mihail Ilco, reprezentat de avocatul Igor Țurcanu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 15 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului - dreptul la apărare. Instanța de apel a menționat că, reprezentantul apelanților, avocatul Igor Țurcanu, în ședința de judecată nu s-a prezentat, printr-o cerere a solicitat amânarea ședinței, dar, a evitat să rețină conținutul cererii de amânare, conform cărei a comunicat despre imposibilitatea de a fi prezent la ședința de judecată din 15 decembrie 2020, ora 12:00, din motiv că era antrenat în ședințe de judecate stabilite pentru 15 decembrie 2020 ora 10:00 și 15 decembrie 2020 ora 13:00, în procese penale la Judecătoria Edineț, sediul Ocnița și judecătoria Edineț, sediul Central, inculpații fiind în stare de arest. Astfel, instanța de apel nu a luat în considerare circumstanțele obiective și nu le-a dat apreciere. Drept urmare, concluzia instanței de apel precum că apelanții intenționat tergiversează procesul, este una greșită.

Cu referire la argumentul instanței de apel care a sugerat că, dacă avocatul nu a fost prezent, atunci ar fi putut să fie prezenți apelanții, recurentul a opinat că, legea procesuală civilă garantează dreptul părților în proces să fie asistate și de un avocat. Asta înseamnă realizarea efectivă a dreptului la apărarea intereselor părților de o persoană cu studii speciale juridice și care deține o licență de avocat. De aici, în cazul în care, din motive obiective, avocatul este în imposibilitate de a se prezenta în ședința de judecată și a comunicat acest fapt instanței, pentru respectarea unui proces corect și echitabil urma ca ședința de judecată să fie amânată.

Recurentul a susținut că, eroarea de drept admisă de instanța de apel nu poate fi corectată de instanța de recurs și ca urmare unica soluție posibilă pentru restabilirea în dreptul apelanților de a fi asistați de avocat este de a constata că instanța de apel în mod greșit nu a admis cererea avocatului despre imposibilitatea de a fi prezent la ședința de judecată și de anula actul de dispoziție judecătorească adoptat cu încălcarea dreptului la apărare. O concluzie greșită a instanței de apel este și referitor la cererile de amânare din numele lui Mihail Ilco, or, toate cererile de amânare a ședințelor de judecată au fost justificate. Una din cereri se referea la oficierea căsătoriei personale, iar alta era din motiv de boală, confirmat prin certificatul de concediu medical din 18 septembrie 2020, pentru perioada 18 septembrie 2020 - 11 octombrie 2020.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire date cu 08 aprilie 2021 (f.d.204) și a fost recepționată la 15 aprilie 2021 și 16 aprilie 2021, conform avizelor de recepție (f.d.205-206).

Referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 15 decembrie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 20 martie 2021 și la 23 martie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.173, 179-181) și ulterior la 22 martie 2021 și la 23 martie 2021, prin intermediul poștei (f.d.196, 202).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale către părți la 20 ianuarie 2021, prin scrisoare de însoțire (f.d.161) și a fost recepționată de către recurent la 25 ianuarie 2021, conform avizului de recepție (f.d.163). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Mihail Ilco, reprezentat de avocatul Igor Țurcanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mihail Ilco, reprezentat de avocatul Igor Țurcanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Mihail Ilco, reprezentat de avocatul Igor Țurcanu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Mihail Ilco, reprezentat de avocatul Igor Țurcanu, împotriva deciziei din 15 decembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat